

Legioonalaisten Tykkimies vangitsee rujoudellaan

Olen ennakkoluuloinen. Se on rehellisesti tunnustettava.

Huomasin vajavaisuuteni viimeksi torstai-iltana, kun olin astelemassa Legioonateatterin historian viidennen ensi-iltaan Tammellan vanhaan kiinteistöön.

Ryhmästä en tiennyt oikeastaan mitään muuta kuin sen, että Legioonateatteri on perustettu "normaalien" yhteiskunnan erittäin kaidalta polulta eksyneiden nuorten äänitorveksi. Sittemmin porukka on kirjavoitunut. Tavoitteenä on taistella syrjäytymistä vastaan.

Toimittajantyötä kohta 20 vuotta tehneen kyynisyydellä tuomio näytti etukäteen selvältä: harrastajamaista räpellystä, johon on kuitenkin suhtauduttava juuri tämän teatterin erityisluonteen

vuoksi kohteliaasti ja ymmärtävästi.

Ennakkoluuloisen keski-ikäisen peräpukaman ennustus meni pahasti pieleen. Legioonateatterin *Tykkimies*, jonka alaviite on maalaistragedia, yllättää paljon nähneen teatterissakävijän. **Timo Seppälän** persoonallisen suomalaisen rujo teksti yhdistää taitavasti komiikkaa ja tragediata. Hämmäntävintä on näyttelijäntyö. Koko porukka on näyttämöllä kuin kotonaan vailla harrastajateattereissa välillä näkyvää jännityksen vapinaa. Parhaat tulkitsevat niin vahvasti, että sellaiseen intensiteettiin törmää vain harvoin.

□□□

EU-Suomen raukoimmille rajoille takametsien maalaismiljööseen sijoittuva *Tykkimies* ei voi ylpeillä tekstinsä monimuotoisuudella, mutta jotakin käsittämättömän lämmintä siinä on.

Timo Seppälä on kirjoittanut groteskeja roolihahmoja, joissa on sisällä hyvin tyylitietoisesti kaikki perämettäläisyyden klišeet. Niillä otetaan etäisyyttä toteen keittiörealismiin.

Kotijoukot. Isä (*Make Vartia*) ja äiti (*Nina Kauppinen*) lähettävät Kauko-poikansa armeijaan.

Toiskätisellä talonisännällä on tietysti sukupuolisuhde ainoaan lehmäänsä Lisbetiin. Joukkoon mahtuu myös kylähullu, jolta loppuu joskus happi kesken. Tarinan runkona on Kauko-pojan tuleva

armeijaan lähtö, joka on kylällä jääkiekkoilijoiden MM-kultaan verrattava tapaus.

Seppälä on onnistunut ohjaajana ainakin siinä, että koko näyttelijäkunta heittäytyy esitykseen

täysillä. Joukon tekninen ammatitaito ei voi olla täydellistä. Niinpä tarkkaavainen katsoja näkee rytmityksen virheitä. Toisaalta tekemisen rosoisuus myös pukee esitystä. Katsojalle on tärkein

että näyttelijät ovat ajatuksella ja tunteella hahmojensa takana. Myös koominen perusvire on kaikkien hallussa.

Tykkimiehen näyttelijäntyö antaa ymmärtää, että väki on elänyt oikeatakin elämää, eikä vain musiikkivideoiden ja internetin sähkömaailmaa.

Jani Moilasen Kauko on roolina moni-ilmeisin. Näyttelijä käyttää sen mahdollisuudet hyväkseen aina traagista loppukohtausta myöten. Moilasen läsnäolo on sellaista, että hänen siipensä voivat kantaa pitkällekin.

Vakuuttava on myös **Make Vartian** nukkavieru Isä. **Mika Vartia** tyypittää hauskaasti ja traagisesti sekä karhun kanssa painineen Unton että juhlapuheissaan ensimmäiseen lauseeseen jämähtävän Severi-sedän. Mies on varsinainen jonglööri.

Legioonateatteri esiintyy Tammellan vapaa-aikatalon takana olevassa rakennuksessa, joka odottelee purkutuomiota alueelle suunnitellun bulevardin alta.

Tykkimiehen seuraava esitys on 25. tammikuuta. Suosittelen.

MATTI WACKLIN

TEATTERI

Timo Seppälä: *Tykkimies*, maalaistragedia. **Ohjaus:** Timo Seppälä, **lavastus ja musiikki:** Harri Isomäki, **valot:** Jyri Piekäinen, **rooleissa:** Legioonateatterin näyttelijöitä. **Ensi-ilta** 18.1.1996 Legioonateatterissa.